

TẢN MẠN VỀ LỚP 68

Ký ức tựu trường và những năm đầu chủng viện

Năm Mậu Thân, đánh dấu mốc lịch sử đất nước đang chiến tranh sôi động... tháng 8/1968, sau khi học xong bậc tiểu học và kỳ thi trước đó: 58/60 chúng sinh toàn giáo phận Nha Trang bấy giờ thuộc các giáo xứ từ Vạn Giã đến Bình Tuy xách vali gia nhập TCV Sao Biển khi chỉ mới 10-12 tuổi đầu, bé bỏng quá!

Tâm trạng nôn nao ngày tựu trường, ngỡ ngàng trước khung cảnh mới lạ: tiếng chuông vang lên, mọi người xếp hàng... Quang nhóc, Trí nhóc luôn đi đầu... Nhìn hành lang dài với những bước chân chim sáo tiến vào nhà nguyện im ắng, lạ lẫm với lời kinh La-tinh. Những dãy bàn nhà cơm, phòng étude chú nhỏ, chú trung, chú lớn... Những đêm

đầu tiên trong nhà ngủ thênh thang im vắng lạ thường. Nằm nghe tiếng sóng vỗ, thông reo, thi thoảng cảm giác nghèn nghẹn ở cổ, tiếng khóc nhớ nhà, rơm rớm nước mắt.... Chúa ơi! Vào giờ lớp với môn Pháp văn chưa hề biết gì, hướng là masculin hay féminin! Chưa được quen nhau mấy thì lại phải phân chia thành hai lớp 8A, 8B. Dần dà, một ngày, một tuần, một tháng, từng tam cá nguyệt, từng kỳ nghỉ hè, nghỉ tết... quen dần với tiếng chuông, tiếng chim sẻ, tiếng súng đạn tập bắn của trường Hạ sĩ quan Đồng Đế. Quen dần câu thơ: “Anh đứng ngàn năm thao diễn nghĩ... Em nằm xoa tóc đợi chờ anh”.

Giờ đây, nhớ lại bài luận văn của thầy surveillant Tadêô Phan Đình Tạc vào ngày đi thi: “Động lực nào giúp em đi tu?” Chúa ơi! Cứ nhớ lại lời dụ dỗ của bà ma sơ dạy lớp nhì, lớp nhất mà viết: đi tu đi con, gia đình con đi tu gần hết, đi tu sướng lắm! Chứ có biết ơn gọi là gì! Tu đức là sao! Rồi thời gian cứ trôi dần như thoi đưa: một ngày với thời khóa biểu: kinh sách - dâng lễ - ăn - học - lao tác - chơi đùa... được lặp đi lặp lại... dần dà tôi luyện tâm hồn thẳng nhóc trở nên trắng tinh, còn phong cách có vẻ như chững chạc, tươm tất hơn. Những buổi chiều Chúa nhật xếp hàng đi dạo với bộ đồng phục trắng tinh khắp các con đường giáo xứ Thanh Hải – Ba Làng, rồi cả Hòn Chông – Tháp Bà – Núi sạn... Lúc ấy, nhìn những anh lớn nhất như anh Khang,

anh Ninh (SB 63)... quá kính nể! Sợ mấy anh lớp 67 như anh Hiên sọ, anh Thọ địa... ăn hiếp mà phát khiếp. Mỗi lần tắm biển vào phải giành douche, giành gầu mỗi khi điện cúp không bơm nước được mà phát... khùng! Tiếng Pháp bập bẹ với thầy Nhạc, thầy Hậu... Vào thư viện mò mẫm xem truyện Tây «TinTin et Milou». Mỗi lần xuống bếp rửa chén, mong kiếm được cơm cháy thưởng thức với miếng dưa khô thì thật là tuyệt vời! Những ca từ mà cha bẻ trên Nguyễn Quang Sách tập hát bài Sao Biển ca gằn như thuộc nằm lòng... «Đây là mầm non nước Trời, chúng viện Sao Biển vun trồng. Đây là tương lai Giáo Hội, người người tha thiết chờ mong...» Những năm tháng của lứa chú nhỏ đi qua trong hỗn nhiên, bên tiếng sóng êm đềm và làn gió biển tươi mát...

Lớn dần với thời gian

Học hành và con đường tu học ngấm lại, phải nói rằng, chính nơi ngôi trường TCV Sao Biển đã gọi 58 chúng sinh, và rồi Ngài gọt tía dần, để cuộc đời chúng tôi được lớn dần lên với thời gian. Ba năm đầu theo học chương trình Pháp, vào lớp là phải thi nhau, là vất vả với các môn ngoại ngữ. Cứ mỗi năm là tăng dần thêm một môn mới: Pháp, Anh, La-tinh. Học bàn trong phòng étude đầy những quyển tự điển, histoire, science naturelle,

thậm chí môn Giáo lý Công giáo cũng phải học với quyển doctrine dày cộm... Sau mỗi kỳ nghỉ tam cá nguyệt hoặc nghỉ hè, về tựu trường lại, cứ thấy vắng đi vài anh em... Có nghĩa là thành phần ưu tú phần nào đó đã dẫn lộ ra, những cái đầu thông minh được biểu dương trên bảng thành tích biểu với Thiện, Đông, Kỳ, Huệ, Dũng... Đường tu có những “ông thánh”, những chú tiểu lo xướng kinh, đệm đàn, dọn đồ lễ... như: Quang Toàn, Duy Quy, Văn Đông... Từ những chú nhóc lóc chóc ngày này nào giờ đã trở nên đôi chút đạo mạo... Như tôi, những ngày nghỉ tam cá nguyệt, mỗi buổi chiều phải đi bộ khoảng một cây số đến nhà thờ Bình Cang đọc kinh chiều, rồi có khi ở lại nhà bạn Trí cùng lớp, để sáng hôm sau đi lễ rồi mới về lại nhà. Chúng sinh thời 6x sao mà trong ngần như pha lê. Không thể nào quên được những ngày tĩnh tâm dịp mừng Sinh nhật Mẹ 8/9 bốn mạng chúng viện với những câu kinh vang vọng trong ngôi nhà nguyện thật thánh thiêng... Những dịp cắm trại tại Phù sa, Xuân Tụ và Phước Thiện với nhiều kỷ niệm khó quên.

Văn chương – chữ nghĩa

Chạnh lòng mỗi khi nhớ đến lớp 68 trong chúng viện không được cha giáo nào thương cách đặc biệt hay một chút nâng đỡ về năng khiếu âm nhạc cũng như văn chương. Nhưng năng khiếu hay tố

chất bên lề đời tu vẫn trôi dạt trong máu anh em SB 68. Những: Tịch, Khoa, Quy, Truyền... hay Xinh từ năm lớp 9, lớp 10 đã tập làm thơ, viết truyện ngắn lên gửi cho báo Dẫn Thân GPNT, Tuổi Hoa DCCT Sài Gòn. Đặc biệt vào niên khóa 1973-1974, được sự hướng dẫn của thầy Trần Ngọc Hoa môn văn lớp 10, lớp 68 đã có những bài nghị luận về tác phẩm Cung Oán Ngâm Khúc thật tuyệt đỉnh... để rồi gom góp thành tuyển tập những bài văn hay. Xinh cùng với bạn Hải đã “chôm” giấy trong kho chủng viện (cạnh phòng cha Thanh) để in ronéo phổ biến cho các trường khác... Một tài liệu thật quý giá của anh em lớp 68, không biết giờ này có bạn nào còn lưu giữ?

Văn nghệ - thể thao

Một trong những nét đặc trưng của lớp 68 là bóng đá và văn nghệ. Chiếc cúp vô địch giải bóng đá Sao Việt đã được nâng lên ngày nào làm vang dội cả thành phố biển Nha Trang, tựa như cơn lốc màu da cam Hà Lan mùa World Cup 74! Những danh thủ một thời vàng son như: Toàn, Hải, Quang, Khoa (đảm trách hàng thủ vững chắc); hàng tiền vệ có Huệ, Hòa; xông xáo trên hàng công là Xinh, Vân... Mỗi trận bóng diễn ra đều có khán giả chật kín sân hò hét cổ vũ, kể cả bên ngoài hàng rào kẽm gai... Bởi thế, không còn cơ hội nào cho các đội bóng như KTX Dòng Phanxicô, Song

Én (Dòng Thánh Giuse), đội bóng giáo xứ Ba Làng và cả đội Sao Việt phải ra về với hai chữ “bình an”. Ôi một thời oanh liệt!

Với thể thao là thế, còn chuyện đờn ca - sáo thổi, dù không được các cha nhạc sĩ khi ấy như Mặc Tao (cha Hữu Ban), nhạc sĩ Văn Lang dìu dắt, nâng đỡ; nhưng với vốn mày mò tự học là chính, Ban nhạc Sao Biển “The Op-Fish” với: Tịch – Hải – Thuận và Dũng đã tạo nên những tiếng vang thời đó! Nhờ vào tài năng và một chút máu văn nghệ sôi nổi của thầy surveillant Chí Linh, lần đầu tiên TCV Sao Biển có buổi trình diễn Văn Nghệ mà khán giả là các đệ tử Dòng Khiết Tâm, Trinh Vương Thanh Hải, Dòng Thánh Giuse và cả Dòng La San... Tuy chưa thể nói là xuất sắc, nhưng phần nào cũng làm rạng danh cho anh em lớp 68 vì là lớp đầu đàn (niên khóa 73-74) và cho cả TCV Sao Biển vì đã bắt đầu “mở rộng tầm nhìn”...

Những kỷ niệm bên lề đời chúng sinh

Những trái dừa xiêm tự nhiên... rụng xuống, vì những tay bọm lớp 68 đã dùng dùi vá banh chọc thủng ống nước trước. Hậu quả là dừa cứ dần héo rụng và cha quản lý không biết nguyên nhân vì sao?! Lại còn xui xẻo cho những chú khác... cứ tưởng bỏ là dừa rụng thì... cứ nhào ra xí phần cát để dành xoi! Ai ngờ.

Một ngày nghỉ học: Hải lớp trưởng 68, với nickname “Hải écorce” nhờ Xinh soạn giúp bài discours dịp Đức Cha Fx. Nguyễn Văn Thuận sang kinh lý Tiểu chủng viện. Cuối bài diễn văn, long trọng thông thêm một câu: nhờ hồng ân Đức Cha, xin phép Đức Cha cho chúng con được nghỉ một ngày...! Đáp từ, Đức Cha quay sang cha Bê Trê Sùng để hỏi ý thế nào. Cha Bê trên đành vâng ý Đức Cha... Sau đó một tràng pháo tay vang dội và chủng viện được một ngày nghỉ thoải mái... Trong một dịp khác, khi Đức Hồng Y Khâm Sứ Tòa Thánh Tại Việt Nam ghé thăm Tiểu Chủng Viện, có cả đoàn mô tô cảnh sát công lộ hộ tống với quân phục trắng toát. Trong phái đoàn lúc ấy có Đức Tổng Phaolô Nguyễn Văn Bình và đương nhiên có Đức Giám Mục Phanxicô Xavier cùng tháp tùng. Trước khi rời khỏi chủng viện, cả lớp xúi nhau tiến gần xe chở Đức Khâm Sứ và Đức Cha Giáo Phận để xin Đức Cha faire le pont cho cả nhà được nghỉ thành một ngày rưỡi. Và dĩ nhiên mọi người đều hơn hờ...

“Đi đêm có ngày gặp ma”: khoảng thời gian sau này, việc cất giữ tiền riêng được mở rộng, để các chủng sinh có thể tự mua các thứ đồ dùng vặt trong dịp sortie libre hàng tuần... Cũng cần nói thêm về hoàn cảnh lúc đó, do hàng rào của chủng viện (phía biển) đã bị sóng đánh hư hại hoàn toàn, nên kẻ trộm thường dễ ra vô lấy cắp quần áo đang

phoi của các chú. Bởi thế cha bề trên đã quyết định phân công lớp đầu đàn 68 lo ngủ đêm canh giữ an ninh cho chủng viện. Hàng tuần, lớp 68 được sortie libre từ lúc 15g đến 17g30 thứ tư. Đây là dịp rất quý để nhóm trực đêm hôm đó có thể sắm sửa đồ tươi sống hầu “thác loạn”... Nào là mì tôm, mực khô Arirang, rau sống, thuốc lá Capstan và có cả dây résistant... để nấu nước sôi trong lon sữa Guigoz. Nhóm của Tịch trực đêm ấy được một phen hả hê... Thực ra, đã có một chút trục trặc lúc ban đầu, vì đã để nguyên cả sợi dây résistant làm đứt cầu chì nhà khách; nhưng rất may là nhóm trực có “ông tù Văn Đông” giữ chìa khóa nhà nguyện, nên đã bàn nhau phải cử người bò qua đám cỏ từ nhà khách đến nhà nguyện để nấu nước sau khi đã ngắt bớt dây, vì con chó Béni của cha quản lý đánh hơi rất tốt, lại dữ tợn... Cũng vì cái chuyện dây résistant làm điện chập chờn khi các cha đang xem tivi, nên các cha giáo đã sinh nghi và chuyện gì đến cũng sẽ đến... Đêm hôm sau, là phiên trực gác của nhóm II... Sau khi nghe tiếng kéo cửa sắt đóng cầu thang, ai cũng nghĩ là các cha đã an vị, nào ngờ cánh cửa ấy chỉ kéo hờ, đủ để cha giáo có thể qua lại được, khi tái diễn màn “thác loạn” như đêm hôm trước, thì ôi thôi, đầy đủ tang chứng vật chứng! Nhớ đời...

“Nhà kín thành nhà hở”: cũng vì cái chuyện hàng rào hồng mà các chú cứ bị mất quần áo đang

phơi dù là ban ngày, nên buộc lòng phải cử người ở lại theo dõi lúc cả nhà đang ăn bữa trưa. Đang lúc ăn thì có tin báo trộm, thế là các chú ù té chạy ra... chú nhỏ hăng say hơn chú lớn vì kể từ khi cha Bê trên cho du nhập môn Vovinam vào chủng viện, các chú chưa có dịp thử tay nghề sau bao tháng miệt mài luyện tập. Tên ăn trộm nhảy qua hàng rào phía sau nhà nguyện, dù vấp rào và té nhúi xuống đất, nhưng cũng kịp chạy vào khu nhà dòng Carmel... Các chú đuổi theo, nhưng một số chú đuổi trộm còn một số lại có dịp “tham quan” dòng kín. Về lại nhà cơm, cứ nghe mấy chú lớn thả thính: mấy sœurs nhà kín ăn uống cũng sang, có uống sữa nữa... chú không phải kham khổ như mình nghĩ! Thiệt hết ý.

Không thể nào quên

Lớp CS 68 trở thành lớp “định cư” lâu năm nhất tại TCV Sao Biển từ niên khóa 1968 -3/1975, dưới thời các cha bề trên Phêrô Nguyễn Quang Sách và Phanxicô Assisi Nguyễn Tôn Sùng. Được thơn các cha và các thầy từ việc dạy dỗ đến đời sống thiêng liêng và cái ăn cái mặc...

Xin tri ân mãi mãi quý cha Bê Trên, các cha giáo: Louis Lagrange, Michel Nédélec, Pierre Tallin, An-rê Nguyễn Lộc Huệ, Alexis Nguyễn Thạch Ngọc, Gio-an Bao-ti-xi-ta Nguyễn Hữu Ban,

Giu-se Trần Văn Láng, Ta-đê-ô Lê Văn Thanh, Ta-đê-ô Phan Đình Tạc, Germain Phùng Nhẫn... cùng các thầy: Phúc Hậu, Nguyễn Nhạc, Thành Tiên, Đình Hoa, Gia Bá, Ngọc Hoa, Thành Thống, Trung Nghĩa, Trung Tính...

“Chúa gọi thì nhiều, nhưng chọn thì ít”... Dẫu sao lớp 68 cũng hân hạnh được Chúa tuyển chọn 3 vị trở thành linh mục: Joseph Đào Quang Toàn (France) – Phêrô Trần Văn Trọ (SJ. Australia) và Giang (Thanh Hóa)

Phần lớn anh em sống đời gia đình đã biết cộng tác rất đắc lực cho công việc mục vụ tại các giáo xứ hoặc giáo phận qua một thời gian rất dài và vẫn còn tiếp tục phục vụ khi còn có thể...

Vĩnh biệt một số anh em đã ra đi trước về với Chúa: Châu Tuấn (Hộ Diêm) – Trung Trực (Đại Điền) - Ngọc Tấn (Cây Vông) – Đình Phương (USA) - Trung Thành (Hòa Tân) – Duy Quy (Phước Thiện).

Cũng chưa thể biết được các bạn: Viễn Phương – Quý (Công Quý ở Pháp – BT) – Viện... giờ ở nơi nao?

Nhưng tình Sao Biển 68 vẫn mãi không quên!...